

	Силабус курсу ДЕМОКРАТІЯ: ВІД ТЕОРІЇ ДО ПРАКТИКИ
	Освітньо-професійна програма «Комп'ютерна інженерія» Ступінь вищої освіти – Бакалавр Спеціальність: 123 «Комп'ютерна інженерія»
	Рік навчання: 2. Семестр: 4
	Кількість кредитів: 5, Мова викладання: українська та вірменська

Керівник курсу

ПІП	Гарібян Арусяк Аліківна
Контактна інформація	erfildanx@yahoo.com

Опис дисципліни

Мета курсу – розвиток знань, навичок і ставлень, які пов'язані з ефективним демократичним громадянством студентів. Курс охоплює такі основні тематичні компоненти: філософські засади демократичного врядування; права людини; конституціоналізм, громадянське суспільство й демократія; громадянська участь.

Курс спрямований на забезпечення загальної компетентності щодо здатності реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини.

Курс передбачає насичені інтерактивні заняття замість лекцій; формування та розвиток дослідницьких і проєктних навичок, набуття реального досвіду творення суспільних змін (через студентські проєкти громадської дії).

Структура курсу

Тема	Результати навчання	Завдання
Філософські засади демократичного врядування	Курс та його тематичне наповнення спрямовані на формування у молодих людей громадянських компетентностей. Основні результати навчання у рамках курсу полягають у такому: 1. Створення можливостей для широкого залучення студентів до громадянської участі (студенти набувають таких навичок як, здатність висловлювати свої	Інтерактивні вправи; студентський проєкт
Принципи демократії		Інтерактивні вправи; студентський проєкт

Права людини	думки, обмінюватися інформацією, слухати та ділитися знаннями з іншими, а також співпрацювати, щоб досягти цілей; цьому не можна «навчити» під час лекцій, такі навички можуть бути сформовані лише через інтерактивні методики навчання, які покладені в основу кожного заняття);	Інтерактивні вправи; студентський проект
Міжнародні конвенції та практики про права людини	2. Заохочення студентів до рефлексії щодо вивченого матеріалу (студенти зрозуміють, що участь у демократії вимагає певних громадянських ставлень, серед яких – визнання цінності співпраці, повага до різних поглядів, розуміння того, що компроміс є необхідним та корисним, і усвідомлення того, що демократичний процес не завжди простий; саме рефлексія над викликами та перевагами свого досвіду допоможе розвинути такі ставлення);	Інтерактивні вправи; студентський проект
Конституціоналізм, ліберальна демократія та їх розвиток в Україні		Кейс; студентський проект
Механізми демократії	3. Включення в курс практики безпосередньої участі у вирішенні суспільно важливих проблем (студенти усвідомлять складність суспільних проблем через свою безпосередню участь у їх вирішенні; вони також отримають нову інформацію, поглиблюють своє розуміння щодо взаємопов'язаності суспільно важливих проблем);	Інтерактивні вправи; студентський проект
Характеристики громадянського суспільства		Дебати; студентський проект
Громадянське суспільство у демократичних реформах у країнах Східної Європи	4. Розгляд проблем з різних точок зору (студенти навчатися розглядати проблему з різних точок зору, щоб напрацювати практику прийняття поінформованих та обґрунтованих рішень; вони також зрозуміють, що вміння дебатувати, генерувати свої та приймати чужі ідеї є важливими складовими ефективної громадської участі, і що нерідко існує більше, ніж одна правильна відповідь на питання; навчатися приймати ідеї та думки, що відрізняються від власних);	Кейс; студентський проект
Виклики, пов'язані з громадянським суспільством		Інтерактивні вправи; студентський проект
Громадянство і демократія	5. Розвиток критичного мислення та практичних навичок громадянської участі (у рамках курсу студентам буде надано можливості практикуватися у прийнятті рішень, розв'язанні проблем, комунікації, співпраці, аргументації та участі).	Інтерактивні вправи; студентський проект
Типи громадян		Інтерактивні вправи; студентський проект
Активні громадяни		Інтерактивні вправи;

		сту- дентський проект
--	--	-----------------------------

У процесі вивчення даної дисципліни використовуються наступні способи оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; інші види індивідуальних і групових завдань; залік.

Політика щодо академічної доброчесності: списування під час здачі заліків та екзаменів заборонено (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Літературні джерела

1. Демократія: від теорії до практики / [Г. Берроуз, І. Совсун, С. Буров та ін.]. Київ, 2019. 285 с.
2. Загальна декларація прав людини. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_015.
3. Закон України «Про громадські об'єднання». *Відомості Верховної Ради України*. 2013. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4572-17>.
4. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». *Відомості Верховної Ради України*. 1997. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/280/97-%D0%B2%D1%80?test=XX7MfyTCSgkyQdPIZiKEmxN8HI4Z6s80msh8Ie6>.
5. Закон України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини». *Відомості Верховної Ради України*. 1998. С. 99.
6. Конституція України. *Відомості Верховної Ради України*. 1996. С. 141.
7. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права (Міжнародний пакт ратифіковано Указом Президії Верховної Ради Української РСР N 2148-VIII (2148-08) від 19.10.73). URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/995_043.
8. Постанова КМУ від 3 листопада 2010 р. N 996 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики». 2010. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/996-2010-%D0%BF>.
9. Політичні трансформації у країнах Центральної Європи наприкінці XX – на початку XXI століть: Навчальний посібник / Упорядник М. Лендзел. Ужгород: «Ліра», 2016. 464 с.
10. Хартія Ради Європи з освіти для демократичного громадянства та освіти з прав людини. Київ: Основа, 2017. 44 с.
11. Dalton R. Citizenship Norms and the Expansion of Political Participation. *Political Studies*. 2018. №56. С. 76-98.
12. Democracy Index 2017: Free speech under attack. *The Economist Intelligence Unit*. 2018. URL: http://pages.eiu.com/rs/753-RIQ-438/images/Democracy_Index_2017.pdf.
13. O'Brien E. Democracy for All: Human Rights and Street Law Legal Literacy Programs. 2019. URL: <http://www.nylslawreview.com/wp-content/uploads/sites/16/2014/11/O'Brien.pdf>.
14. International IDEA. The Global State of Democracy Indices v. 6.1. 2022. URL: <https://www.idea.int/gsod-indices>. 24 October 2022.

15. Landler, M., Bennhold, K. and Stevis-Gridneff, M. «How the West marshaled a stunning show of unity against Russia». The New York Times, 5 March, 2022. URL: <https://www.nytimes.com/2022/03/05/world/europe/russia-ukraine-invasion-sanctions.html>

16. Mahmalat, M., Atallah, S., Zoughaib, S. and Maktabi, W. «When elections don't matter? How new parliamentarians can improve the politics of power-sharing arrangements». Middle East Institute, 19 July 2022. URL: <https://www.mei.edu/publications/when-elections-dont-matter-how-new-parliamentarians-can-improve-politics-power-sharing>

Шкала оцінювання

За шкалою університету ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	Відмінно	A (відмінно)
85-89	Добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	Задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	Незадовільно	FX (незадовільно, з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно, з обов'язковим повторним курсом)